

Básníkův dům otvírá za měsíc

29.1.2016 5plus2 str. 1 Titulní strana

EVA ZAHRADNICKÁ Univerzita Pardubice

5plus2 DOBRÁ ZPRÁVA

KUTNÁ HORA / Má nevyčíslitelnou historickou hodnotu – rodný dům kutnohorského bouřliváka a záletníka, ale také významného kronikáře a básníka Mikuláše Dačického. Nyní se konečně dočkal. Díky evropské dotaci, která pokryje sto procent nákladů včetně instalace expozic, se historický skvost v centru města za měsíc otevře.

„Z kolaudace jsme odcházeli spokojení. Jsou tu jen drobné připomínky, třeba provizorní označení skleněných dveří. Od 15. února začne zkušební provoz, 29. února se přestřihne páska,“ upřesnil datum vedoucí kutnohorského odboru investic Jiří Janál.

Opravy se objekt dočkal opravdu důkladné, od sklepů až po střechu. Návštěvníci, kterých by ročně mohlo být až 20 tisíc, si tak kromě technických místností budou moci prohlédnout prakticky celý interiér. Kromě stálé expozice nebo edukačních programů pro školy a školky bude Dačického dům sloužit myšlence stálé a ucelené prezentace památek UNESCO. „Města, památky krajinné i zahradního umění, moderní architektura. Několik akcí tady bude mít i **filozofická fakulta pardubické univerzity**, třeba přednášky nebo doktorandské kolokvium. Prvořadě ale cílíme na Kutnou Horu,“ vysvětluje kutnohorský památkář a člen nadace Kutná Hora–Památky UNESCO Aleš Pospíšil a naznačuje, co by mohlo být návštěvnickým tahounem. „Expozice v interaktivní formě, dotykové obrazovky nebo interaktivní podlaha, na kterou když někdo vstoupí, cosi se stane. Víc nebudu prozrazovat,“ dodává památkář.

Nápadů, k jakým účelům by dům také mohl sloužit, bylo původně více. Mluvílo se o bytech, v přízemí měla být cukrárna. Jednání se vedla i s **pardubickou univerzitou**, které měl dům poskytnout zázemí pro fakultu restaurování. Záměr se ale nakonec změnil a před dvěma lety vznikl projekt, který rodný dům Mikuláše Dačického z Heslova doslova zachránil.

POKRAČOVÁNÍ NA STRANĚ 3 Básníkův dům otvírá

DOKONČENÍ ZE STRANY 1

Oprava domu trvala necelý rok a nejspíš by nebylo možné ji časově zvládnout, kdyby už dříve vedení města za záchranu budovy nezaplatilo alespoň část ze svého rozpočtu.

„Opravovali jsme střechu, stála asi tři miliony. Stav byl havarijní, a pokud by se to nechalo ještě jednu zimu, došlo by k velkým škodám,“ popisuje stav před rekonstrukcí bývalý starosta města Ivo Šanc a dodává, že se mu objekt po opravě líbí. „Prolínají se tam moderní prvky s historií, ale je to velice dobře udělané,“ konstatuje.

I podle kutnohorského památkáře Aleše Pospíšila byl dům před opravou v zoufalém stavu. Stěny do dvou metrů nasáklé vlhkostí, poškozené omítky, starou střechou dříve zatékalo. „Když se v domě nebydlí, netopí a nevětrá, stárne rychleji,“ podotýká Pospíšil.

Rekonstrukce Dačického domu nabídla památkářům a archeologům jedinečnou možnost nahlédnout téměř po dvou stech letech do konstrukce objektu. Historicky nejcennější částí domu je nejspíš gotická kaple s žebrovou klenbou světícího biskupa Filipa de Villanuova Sidonského, který v Kutné Hoře žil na počátku 16. století a světil tady třeba oltář gotické tvrze Hrádek či hlavní oltář chrámu sv. Barbory.

„Najít gotický portál v patře dnes ještě pořád znamená, že je dům hodnotný a významně zachovalý,“ říká Pospíšil a dodává, že dům nechala pro Sidonského velkoryse přestavět městská rada a svého času patřil k nejluxusnějším domům ve městě. „Srovnatelný byl s nejméně významnými paláci ve městě,“ doplňuje památkář. Po smrti Sidonského pak město dům prodalo do soukromého vlastnictví a v roce 1536 jej koupil Ondřej Křivoláček Dačický a jeho manželka Dorota z Prácheň.

Při rekonstrukci se však objevil ještě jeden skvost, a to evropského významu. 41 centimetrů široká, šestiúhelníková a liliemi zdobená dlažba, přesněji její fragmenty. Archeologové ji opatrně vyjmuli a cihlář podle ní vyrobil dlažbu novou. Podlaha místnosti je tak nyní obnovená do podoby, jakou měl prostor na začátku 16. století.

„Dá se říct, že po té dlažbě se batolil malý Mikuláš,“ připomíná Pospíšil dalšího ze slavných obyvatel domu, Ostatně Dačického Paměti, v podobě faksimile, budou neoddělitelnou součástí interiéru domu.

Objev fragmentu dlaždice je ovšem ještě o to větší, že je i v kontextu Evropy nesmírně vzácný a na svoje odborné zhodnocení ještě čeká. „Acheolog Filip Velímský provedl srovnávací studium v literatuře a obdobné vzory se našly v klášteře ve Švábsku ve 13. století,“ podotýká Pospíšil. Fasádu, vnější dominantu domu, pak odborníci rekonstruovali s pomocí historických fotografií. Má gotický základ, zřejmě jsou velké oblouky původního podloubí. Malba madony je pak kopií podle historické fotografie z 19. století.

Nejnavštěvovanější město Středočeského kraje ovšem nabízí svým návštěvníkům a obyvatelům ještě něco navíc – genius loci místa. Je to totiž i půdorys, co činí Kutnou Horu kromě nejslavnějších památek výjimečnou. „Není to město založené jako za Přemysla Otakara, kdy se vytyčilo velké náměstí, které tvořilo centrum, a k němu vedla pravoúhlá síť ulic,“ popisuje Pospíšil. „Navíc je posazené na kopci, terén je skloněný. To je specifikum,“ dodává.

Kutná Hora je tedy i spleť uliček, které se dříve vyhýbaly výstupům či odvalinám z dolů. Je to město s hornickou minulostí a jedinečným panoramatem. „Z údolí Vrchlice vidíte to nejlepší od svaté Barbory přes Jezuitskou kolej, tvrz Hrádek, chrám sv. Jakuba a Vlašský dvůr. To má málokteré město. Výjimečné architektonické památky vyrostly díky téměř neomezenému zdroji stříbra a díky prosperitě měšťanů,“ uzavírá Pospíšil.

Ne nadarmo proto v zápise organizace UNESCO stojí – výjimečný příklad středověkého města, jehož bohatství a prosperita byly založeny na jeho stříbrných dolech. Chrám sv. Barbory a další budovy mají zvláštní architektonickou a uměleckou kvalitu, která měla hluboký vliv na další vývoj architektury střední Evropy.

Najít gotický portál v patře znamená, že je dům hodnotný a významně zachovalý.

Foto popis| Dačického dům před a po rekonstrukci.

Foto autor| FOTO / ARCHIV MAFRA, KUTNOHORSKÁ STAVEBNÍ , S. R. O., ING. HÁDEK

Regionální mutace| 5plus2 - Kolínsko